

Lisa 9: Põllumajanduspoliitika valdkond 2024. aastal

Põllumajanduspoliitika abinõude rakendamise valdkonnas toimus ÜhendPIP-2 raames esimesel poolaastal kokku 16 üritust ja avaldati videoloeng:

- 24.-25. jaanuar Taastava põllumajanduse foorumi esitlustegevused (2 tk)
- 17. ja 24. aprill Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäev veebis (2 tk)
- 22.-30. aprill Tootjate pindala- ja loomatoetuste infopäeva (8 tk)
- 23. mai Keskkonnasõbraliku majandamise toetus
- 29. mai ja 27. juuni Mahepõllumajanduse algõpe (2 tk)
- 24. jaanuar - 28. juuni Täiendõppekoolitus veterinaararstidele lihavesikarjade karjaterviseprogrammide hindamiseks (teine pool 260 h koolitusest)
- Väärtusliku põllumaa videoloeng

Esitlustegevus taastava põllumajanduse foorumi raames

Toimumise aeg: 24.-25. jaanuar 2024

Toimumise koht: Tallinnas Kultuurikatel

Korraldaja: METK projektipartnerina, MTÜ Northern Roots praktilise elluvijjana

Osalejate arv: 24. jaanuaril 2024 14 külastajat ja 25. jaanuaril 2024 54 külastajat, kokku 68 külastajat

Teave veebis: <https://www.pikk.ee/sundmus/taastava-pollumajanduse-foorum/>

Sisukokkuvõte: Esitlustegevus oli suunatud põllumajandustootjatele, eesmärgiga suurendada nende teadmisi taastava põllumajanduse ja seda toetavate tehnoloogiliste võimaluste kohta. Tegevus toimus Northern Roots taastava põllumajanduse konverentsi raames eraldi demoalal.

Esitlustegevuse raames oli põllumajandustootjatel võimalik tutvuda olemasolevate tehnoloogiliste lahendustega, õppida tundma taastava põllumajanduse olemust ning tutvuda temaatiliste arendusprojektidega, mis on suunatud nii põllumajandusmaastike mitmekesisuse suurendamisele, toitainete leostumise vähendamise meetmetega kui ka süsiniku sidumise suurendamisele. Esitlustegevus oli mõlemal päeval samasisuline.

Esitluselal tutvustatud tehnoloogilised lahendused olid suunatud nii taimekasvatajatele kui loomakasvatajatele, sealt võis leida infot nii erinevate külvikute, niidukite kui ka loomade söötmistehnikate kohta. Teadmisi jagati ka iseliikuvate masinate kohta ning tutvustati erinevaid digi- ja andmehalduse lahendusi, näiteks mullakaartide loomine ning selle alusel asukoha- ja vajaduspõhise väetamiskaardi koostamine. Oma tehnoloogilisi lahendusi esitlesid Claydon, Baltic Agro Machinery, Dotnuva Baltic, Lyckegård, Väderstad ja Agriport.

Kõik huvilised said teada, mis on taastava põllumajanduse põhimõtted – vähenda häiringuid (keemilisi ja füüsikalisi), suurenda mitmekesisust, elavad juured, kaitse mulda, integreeri loomad. Samuti tutvustati taastava põllumajanduse praktikaid, nagu vahekultuuride kasvatamine, kündmise vähendamine (minimeeritud harimine ja otsekülv), portsjonkarjatamine, mitmekesine külvikord, agrometsandus jms. Seejuures oli rõhutatud, et taastav põllumajandus on süsteemne lähenemine ning praktikate valik sõltub konkreetsest ettevõttest (iga põllumaa on erinevate vajadustega). Kõige olulisem on aga mõtteviisi

muutus, kus kõige keskmis ei ole saagikus, vaid mullatervis ja koostöö loodusega. Praktikate eesmärk on parendada mullatervis ja toita mullaelu, seeläbi vähendades sõltuvust välistest sisenditest.

Teadusarendus projektidest olid näiteks esindatud LIFE IP Loodusrikas Eesti projekt, mis seab fookuse põllumajandusmaastike elurikkusele ja ökosüsteemidele. Projekti on kaasatud ka põllumajandustootjad, kelle maal katsetatakse erinevaid agroökoloogilisi praktikaid ning kaardistatakse põldude mulla elurikkuse ja süsinikusidumise võime. Samuti said külastajad infot erinevate vee- ja mullakaitse praktikate kohta LIFE IP CleanEst projektist ning Tartu Ülikooli mullaökoloogia töörühm tutvustas oma projekti, mille raames pakutakse tootjatel võimalust osaleda mulla elurikkuse uuringus, et saada ülevaade oma muldade seisukorrast.

Tagasiside ja soovitused: Esitlustegevuse tagasisidena toodi välja, et ala oli visuaalselt atraktiivne, loogiliselt üles ehitatud ning stendid organiseeritud. Küll aga mainiti, et võiks olla rohkem interaktiivseid elemente või demonstratsioone. Samuti soovitati, et külastajatele jagatud infovoldikusse lisada pikema esitlusala kirjelduse, milles eraldi välja tuua kõik esitletavat tegevused koos lühikirjeldustega. Kuid üldine kogemus esitlusosal osalejatelt ja külastajatelt oli tagasiside põhjal positiivne.

Pindala- ja loomatoetuste infopäevad tootjatele

Toimumise aeg: 17.-30. aprill, kokku 10 infopäeva

Toimumise koht: kaks veebis ja kaheksa kontaktset

Korraldaja: METK ja MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus

Osalejad, lektorid ja toimumise kohad ja hinnangud:

Infopäeva toimumise koht	Kuupäev	Osalejate arv	Ürituse eesmärk (hinnang)	Ürituse korraldus (hinnang)	Lektorid
Veebis	17.04.2024	167	9.7	9.7	Lilia Kulli, Vaike Nõu
Ida-Virumaa Maidla Rahvamaja	22.04.2024	36	9.39	9.35	Heiki Unt, Kaie Ilves
Tartumaa Waide motell	23.04.2024	51	9,3	9,4	Ulvi Ajalik, Toomas Tõrra, Merry Aart
Raplamaa					

Infopäeva toimumise koht	Kuupäev	Osalejate arv	Ürituse eesmärk (hinnang)	Ürituse korraldus (hinnang)	Lektorid
Märjamaa Rahvamaja	23.04.2024	46	9.44	9.6	Lilia Kulli, Vaike Nõu
Veebis	24.04.2024	79	9.77	9.67	Lilia Kulli, Vaike Nõu
Viljandimaa Viljandi, end MV saal	25.04.2024	31	9.75	9.75	Olavy Sülla, Hillar Lilleste
Saaremaa Kuressaare Ametikool	26.04.2024	42	9.76	9.76	Jekaterina Näälilik, Lea Toompuu
Võrumaa Navi Seltsimaja	26.04.2024	57	9,4	9,3	Ulvi Ajalik, Toomas Tõrra, Merry Aart
Hiiumaa Kärdla, end MV saal	29.04.2024	38	9.68	9.68	Jekaterina Näälilik, Lea Toompuu
Järvamaa Türi Kultuurimaja	30.04.2024	63	9,2	9	Liia Lust, Helle Rohtla

Infopäeva pikkuseks oli planeeritud minimaalselt 6 akadeemilist tundi, kuid infopäeva mahukuse tõttu kujunesid päevad 0,5 kuni 1 tund pikemateks. Kõikidel infopäevadel lisandusid kohvipausid ja mõneminutilised virgutuspausid. Kuna infopäevadel esitatav materjal on suhteliselt mahukas ja mõnel juhul sõnastatud keeruliselt, oli vaja arusaadavuse tagamiseks tuua näiteid praktikast.

Osalejate arv on nähtav tabelis. Osalejate hulgas oli nii nooremaid kui ka eakamaid tootjaid; oli suurtootjaid, aga olid ka mõned alustajad; enamuse moodustasid tootjad, kes on ise põllul ja põllutööde vahelisel ajal taotlevad toetusi. Nende jaoks on taotlemise protsess keeruline ja nad vajavad abi.

Osalejate tagasiside oli väga positiivne või positiivne. Numbriline (keskmine) hinnang on nähtav tabelis. Tagasisidet andis 59 % osalejatest. Tagasisidet koguti tagasisidelehtede abil igalt infopäevalt.

Küsimusele - **Kas üritus täitis eesmärgi** vastasid kõik tagasiside andjad jaatavalt. Hinnati kontaktset kohalolu (parem kontakt küsimuste/vastuste osas), tunnustati lektoreid ja nende kompetentsust, häid ettekandeid, hinnati toetuste nõuete selgitamist.

Ürituste korraldamist peeti kordaläinuks (hinnang tabelis). Võrumaal ja Tartumaal osalejatele saadeti ettekanne e-postile neile, kes seda soovisid.

Infopäevalt saadud **info kasulikkust** hinnati positiivselt (kõik vastused olid jaatavad). Kokkuvõtte vastustest: saab kasutada ettevõttes toetuste taotlemisel; annab julgust taotleda ka lisategevustele toetust; saab infot – kust mida leida; alustajatele andis infot toetustest üldisemalt – on kust edasi liikuda; sai ülevaate e-põlluraamatu täitmisest (Tartu, Võrumaa).

Infokanalitest saadi infot kõige rohkem meilistidest (60%), pikk.ee kalendrist (29%), muudest kanalitest (20%) sh konsulent, sõber, „naine sundis“, jm

Ettepanekud korraldajatele

- Huvi infopäevade vastu on suur, infopäevi tuleks korraldada igas maakonnas vähemalt üks päev – on keeruline leida sobiv koht, kuhu tuleb kuulajaid mitmest maakonnast.

- Infopäevale registreerimine tuleks lõpetada kaks päeva enne toimumist – on vajalik tootlustuse korraldamiseks.
- Ürituse registreerimislehtede vorm võiks olla ühtne üritusel osalejate nimekirja vormiga – hoiaks kokku aega ja vähendaks eksimise võimalusi.
- Infopäevade eelarve peaks olema suurem, organiseerimine on läinud oluliselt kallimaks (ruumirent, kohvipausid).
- Info koolituse kohta jõudis tootjateni suuresti tänu lektorite andmebaasidele. Sellega seoses võis paljudel jääda koolitusinfo saamata. Konsulentidel pole kõikide tootjate meile ja teiste kanalite info ei jõua tihti tootjateni.
- Need infopäevad võiks saada tehtud ajaliselt varem.

Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse infopäev

Toimumise aeg: 23. mai

Toimumise koht: veeb, keskkond Zoom

Korraldaja: METK

Teave veebilehel: <https://www.pikk.ee/sundmus/veebiseminar-ksm-mai-2024/>

Osalejad: registreerunuid oli 175, veebiseminaril oli esindatud 189 ettevõtet (sealhulgas AS, OÜ, FIE, MTÜ), viis eraisikut. Lisaks kuus lektorit ja kolm METK töötajat (korraldaja, tehniline abi). Osalejateks olid põllumajandussektoris KSM toetuse iga-aastased taotlejad ja sellest huvitatud uued ettevõtted.

Miks on vaja lämmastiku bilansi arvestada?

- Kohustus
 - keskkonnasõbraliku majandamise toetuse (edaspidi KSM); RT I, 29.12.2022, 12 "Perioodi 2023–2027 keskkonnasõbraliku majandamise toetus". § 11. Lämmastikubilansi koostamine (jõustub alates 2025)
- Vajadus
 - Eluks hädavajalik element
 - 4Õ: Õige väetis, aeg, koht, kogus
 - Saagikus, saagi kvaliteet
 - Väetisel on hind (u alates 1 eur/kg N)

23. mai 2024

 Eesti Maaülikool
Estonian University of Life Sciences

Alar Astover, EMÜ rääkimas lämmastiku bilansi olulisusest ja hetkeseisust Eesti põldudel

Lektorid ja teemad:

- **Lilia Kulli** (konsulent) – KSM tingimuslikkuse nõuete ülevaade, nende täitmise ja järelvalve mehhanism
- **Priit Penu** (METK) – Lupjamise erinevad aspektid: METK mullateenuse lubjatarbe määramine, erinevate lubiväetiste mõju ja valimise printsiibid. Lupjamistoetuse esimese aasta ülevaade
- **Liina Talgre** (EMÜ) – Talvised vahekultuurid ja nende tähtsus

- **Alar Astover** (EMÜ) – Põllu lämmastikubilanss: miks ja kuidas seda arvepidamist teha?
- **Sirli Pehme** (Agrone OÜ) – Süsiniku jalajälje mõõtmine – miks? Kuidas? Mis selle teadmisega peale hakata?
- **Evely Veetsmann** (PRIA) – PRIA Põldude haldamise teenus (PHT) e-põlluraamatu pidamine

Sisu ja eesmärk: KSM toetuse taotlejatele anda olulist ja päevakorralist infot toetuse nõuetele vastavuse osas ja rääkida üle olulised aspektid enimlevinud keskkonnasõbralike majandamispraktikatest. Teemad ja küsimused: millised nõuded on sinu ettevõttele ja mida sa peaksid tegema KSM toetuse saamiseks? Millised keskkonnasõbralikud majandamispraktikad suurendavad elurikkust ja maastikulist mitmekesisust? Millised lahendusi pakub e-põlluraamat?

Kuidas?

1) Ettevõtte aastase tegevuse süsiniku jalajalg

© Agrone Põlvu Agro OÜ • Hummu! Agro OÜ • Põlv Põllumajanduslik OÜ • Võrdra AS • Mõnaste Põllumajanduslik OÜ • Eesti Maaeluminister

Sirli Pehme süsinikujalajälje arutamise esitus tõstis esile osaleja küsimuse: „Kui te jalajälje ära arvasite, kas Agrone muutus siis rohelisemaks ettevõtteks?“

Tulemuslikkuse analüüs:

Paljudel inimestel on mitu ettevõtet, mille esindajad nad on, seega nad soovivad taotleda KSM toetust mitmele enda juhitud ettevõttele.

Tegemist on toetuse taotlejatele kohustusliku koolitusega, kus ettevõtte peab olema esindatud igal aastal. Palju oli juba korduvaid taotlejaid, kuid oli näha ka täiesti uusi toetusest huvitatud ettevõtjaid. Kõige rohkem oli praktilisi küsimusi, mida ettevõtja toetuse taotlemisel silmas peab pidama. Oli näha, et ettevõtjatel on üldpildis KSM teema selge, kuid nad vajavad abi väiksemate detailidega. Näiteks, tingimuslikkuse osas: kui panna toetusesse kirja vahekultuur, aga tegelikkuses ei jõua augusti lõpuks külvata, siis kas PRIA süsteemis on võimalik taotlusest linnuke eemaldada? Kas ka suvikultuurid võivad vahekultuuride kategooriasse kuuluda?

Vahekultuuride, lupamise ja lämmastikubilansi ettekanded olid väga informatiivsed, loogiliselt üles ehitatud ja nende kohta ei tekkinud inimestel küsimusi. Samas süsinikujalajälje arutamine tõstas juba pisut kriitilisemaid küsimusi: kas see on ikkagi praktiline, et me seda teeme ja kas loodusele on sellest kasu? Loomulikult oli palju küsimusi ka e-põlluraamatu kohta, sest selle uuendused tekitavad ettevõtjatele probleeme. Peeti oluliseks, et e-põlluraamatusse saaks teistest tarkvaradest andmeid lihtsalt üle kanda ja kohandada e-põlluraamatus olevaid sordikategooriaid. Hetkeseis on see, et ettevõtjate tagasiside on PRIA-le väga oluline, sest ainult nii saab kõik ebamugavused kõrvaldatud ja hea süsteem loodud.

Kokkuvõtteks: infopäeva võib pidada hästi õnnestunuks, nii sisulise kui ka korralduse poole pealt. Tehnilise poole pealt arvestatakse järgmine kord, et kui on üle 50 osaleja, siis tuleb anda võimalus inimestele Zoomi sisse logida 30-45 minutit varem. Registreerunute ja osalejate nimekirju võrreldes võib eeldada, et osad inimesed ei saanudki Zoomi sisse logida. Probleemid olid eelkõige Android nutitelefonidega sisse logimisel. Samas, inimesed ise ei ole tagasisidet saatnud, et nad infopäevast ilma jäid.

Tagasiside lektoritelt:

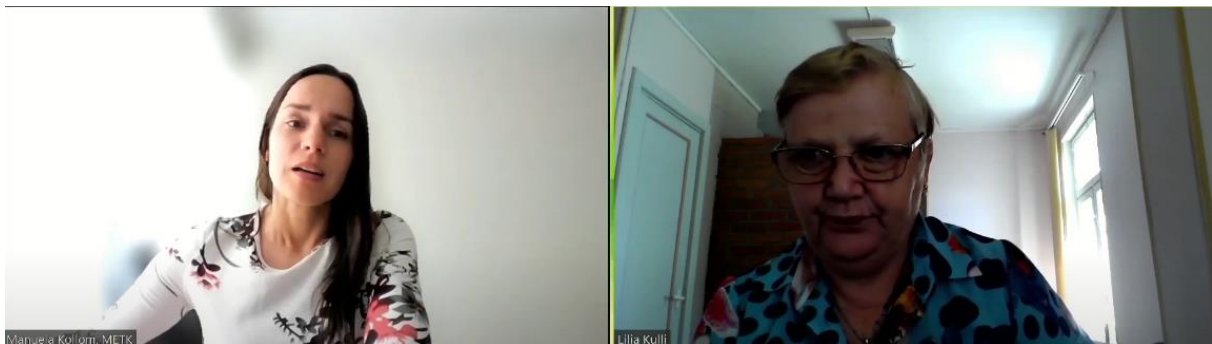
Lilia Kulli: Infopäeva korraldus ja läbiviimine oli väga heal tasemel. Ka eelnev info, mida lektorina sain oli väga hea. Ka teemade valik oli kuulajaskonda hariv ja huvitav. Edaspidises töös võiks registreerida Zoomi koolitusele vähem inimesi (max 100), siis oleks lihtsam ka küsimustele vastata. Jõudu edaspidiseks!

Evely Veetsmann: Tegin 23.05 KSM infopäeval ettekande PRIA e-põlluraamatu teemal. Infopäev oli väga hästi ja sujuvalt korraldatud. Lektoritele edastati täpsed juhised, kuidas ettekanne tehtud peab olema ning mida selle juures silmas pidada võiks. Infopäeva hommikul saime ka proovida, kas tehnika töötab ja kõik on nii nagu peab. Nagu arvata oli, tuli minu ettekande ajal päris palju küsimusi. Ettekanne oli üles ehitatud nii, et alguses plaanisin rääkida üldisemat juttu koos slaidiesitlusega ning hiljem siis e-põlluraamatut ka PRIA testkeskkonnas näidata. Kui olin slaidiettekande lõpetanud ja tahtsin teenust lähemalt tutvustama hakata, juhtis ürituse eestvedaja mu tähelepanu laekunud küsimustele ning ettekande teine pool toimuski rohkem arutlevas vormis, konkreetset neid funktsionaalsusi tutvustades, mille osas suurem huvi oli. See oli minu arvates väga hea lähenemine ning aitas anda ülevaadet teemadest, mis päriselt kasutajatele probleeme valmistavad.

Üldjoontes hästi korraldatud üritus, ürituse organiseerija oli kogu aeg taustal olemas ning aitas korraldamise algusfaasist alates igati kaasa, et päev õnnestuks. Kuna minu jaoks on sedasorti ettekannete tegemine veel uus ja võõras teema- olen isegi õppimisfaasis- oli korraldaja tugi (kasvõi teadmise kujul, et kui midagi jääb arusaamatuks, saan kohe tema poole pöörduda) eriti oluline!

Liina Talgre: Infopäev iseenesest oli hästi korraldatud. Enne algust sai läbi proovida, et kõik toimiks ja toimiski. Ettekanded püsisid ajas ja sain alustada õigel ajal. Kahju, et tuli ainult 1 küsimus vahekuultuuride kohta.

Sirli Pehme: kõik sujus ja oli teie poolt hästi ja meeldivalt korraldatud.

Manuela Kollom (METK) ja konsulent Lilia Kulli osalejate küsimustele vastamas

Tagasiside osalejatelt: infopäeva korraldust, ülesehitust ja sisu hinnati enamuste poolt väga heaks (kõrgeim näitaja), üks osaleja hindas „heaks“ ja üks „rahuldav“. Osalejad soovitasid jätkata veebiseminaride korraldamisega, sest nii on kiirel ajal hea olulisest infost osa saada. Samuti kiidetakse heaks järelvaatamise võimalusi. Soovitakse koolituste korraldamist talvisel perioodil, siis on rohkem aega osalemiseks. Seekordset veebiseminarit peeti huvitavaks ja väga hästi jälgitavaks, lektorite ettekanded olid väga hea ülesehitusega. Üks osaleja, kes hindas infopäeva „rahuldavaks“ vajas rohkem infot KSM praktikate seadusandluse kohta, ta tahtis teada täpselt, mis on lupjamise nõuded.

Koolitussoovid edasiseks:

- turbamaade harimine
- suurel alal (nt 16 hektarit) musta sõstra põõsaste kasvatamisega seotud teemad
- muutused, uued suunad põllumajanduses
- keskkond ja selle hoidmine
- maaellu noorte kaasamise võimalused
- toetused põllumajandusettevõtetele
- mahepõllumajanduses saakide suurendamine
- turustamine igas valdkonnas
- agrotehnilised võtted
- aretus
- hobusekasvatus
- veisekasvatus
- lambakasvatus
- motivatsioon põllumajanduses
- praktikas töötavad tehnoloogilised lahendused, mis aitavad põllumajandustootjad
- keskkonnasõbralikumalt majandada
- põllumajandustootjate keskkonnateadlikkus
- MULD kohustuslik infopäev
- taimekaitsevahendite kasutamine teraviljadel
- kuidas teravilja saake parandada
- KSM infopäeva osas: keskenduda rohkem seadustele ja nõuetele iga teema osas

Mahepõllumajanduse algõpe

Aeg: 29. mai 2024 k 10:00-15:00

Koht: veebis, keskkonnas Zoom

Sündmuse lühikirjeldus: Mahetootmisega alustajatele suunatud infopäeval keskenduti üldistele mahepõllumajanduse nõuetele ning nõuetele põllu- ja aianduskultuuride kasvatamisel. Käsitleti seemne kasutamise, väetamise, taimekatse jm nõudeid. Nõudeid tutvustas Airi Vetemaa.

Põllumajandus- ja Toiduameti esindaja Maili Põldpere rääkis lahti kontrollimisega seonduva, kuidas see toimub, mida kontrollitakse, millist arvepidamist ja dokumente tootjatelt küsitakse. Samuti tõi ta välja levinumad eksimused, mis peamiselt puudutasid just nõusolekute küsimisi ja dokumentatsiooni.

Praktilise mahetootmise poolelt rääkis Liina Talgre Eesti Maaülikoolist külvikorrast kui tootmissüsteemi alussambast, huumusbilansist, vahekultuuridest ja haljasväetistest. Nõustaja Lilia Kulli tutvustas olulisemaid tingimuslikkuse nõudeid mahetootjale ning erinevaid toetusi, mida mahetaimekasvataja saab taotleda.

Osalejate tagasiside ja ettepanekud:

Osalejate tagasiside oli positiivne ja saadud infot peeti väga vajalikuks. Mitmed märkisid, et nad said väga palju uut infot ja leidsid, et nõuete selgitamine ja ülerääkimine on väga vajalik. Kinnitati, et pärast infopäeva on palju julgem esimest mahekontrolli vastu võtta. Toodi esile, et infopäeva raames said paljud nõuete ja info edastamisega seotud aspektid selgemaks. Positiivseks hinnati seda, et esindatud oli kontrollasutuse PTA spetsialist. Väga vajalikuks peeti erinevate mahetootmise aspekte käsitlevate koolituste korraldamist, seda eriti maheettevõtetes kohapeal. Mahetootmist saab sisuliselt õppida eelkõige pikaajaliste mahetootjate tootmispraktikatega tutvumise kaudu. Kahjuks õppeasutustest mahetootmist kuigipalju ei käsitleta. Veebikoolitusi kitsamatel teemadel sooviti samuti, pikkus võiks olla kaks-kolm tundi, eriti, kui teemad on keerulised, siis ei väsi tähelepanu.

Mahepõllumajanduse algõpe - loomakasvatus

Aeg: 27. juuni 2024 k 9:00-12:10

Koht: veebis, keskkonnas Zoom

Sündmuse lühikirjeldus: Infopäeval tutvustasid Airi Vetemaa ja Ell Sellis alustavatele mahetootjatele peamisi mahepõllumajanduse nõudeid loomakasvatases.

Käsitleti pidamistingimustega, söötmisega, raviga, loomade sissetoomisega, eristatavusega jm peamiste valdkondadega seotud nõudeid. Pöörati tähelepanu nõusolekute küsimiselt ja teavitamisega seotud aspektidele. Ell Sellis käsitles lisaks seda, milliseid andmeid ja kuidas tuleks maheloomakasvatajal esitada erinevate tegevuste ja tegevusvaldkondade raames. Lisaks käsitleti lühidalt ka olulisemad tingimuslikkuse ja toetuste nõuded maheloomakasvatajale ning toodi välja erinevad toetused, mida mahetootja saab taotleda.

Osalejate tagasiside ja ettepanekud:

Osalejate tagasiside oli positiivne. Käsitletud info oli vajalik, seda leidsid ka osad juba ülemineku läbinud mahetootjad, kes samuti infopäeval osalesid. Nõuete lahtirääkimine on väga vajalik. Toodi esile, et infopäeva raames said paljud nõuete ja info edastamisega seotud aspektid selgemaks, kuna alustajatele on nõuete maht väga suur ja samuti on reeglitest arusaamine kohati keeruline. Hea oli, et toodi välja aspekte, kus tootjatel esineb rohkem rikkumisi.

Tõdeti ka seda, et väiketootjal, eriti kui ta tegeleb mitmekesise tootmisega, on raske aru saada, millised nõuded ja reeglid kõik talle rakenduvad (nt erinevad registrid, erinevatest õigusaktidest tulenevad nõuded ja dokumendid). Head on nii koolitused kui ka infomaterjalid, sooviti ka ettevõtete külastusi.

260- h täiendõppekoolitus veterinaararstidele lihaveisekarjade karjaterviseprogrammide hindamiseks

Toimumise aeg: 27.09.2023 – 28.06.2024

Korraldaja: Eesti Maaülikool

Septembris alanud õppetöö jätkus jaanuaris ja kestis juunini. Õppetöö toimus 2024 aastal mahus 54,62 % (mahus 45,38 % toimus õppetöö septembrist detsembrini 2023).

Antud tegevus on täidetud Eesti Maaülikooli poolt täies mahus.

Osalejate arv: Algselt registreerunutest jätkas 2024 aastal koolitust **13 osalejat**. Sügissemestril loobus 15-st osalejast üks. Veel ühe osaleja loobumine jaanuarist oli seotud töökoormusega, mille kõrvalt osaleja ei pidanud enam võimalikuks koolitusel osalemist jätkata.

2024 aasta alateemadeks olid:

- Lihaveiste sigimise tervishoid;
- Lihaveiste karjahaldusprogramm "Liisu" ja selles pakutavad võimalused;
- Lihaveiste sõratervishoid;
- Ammlehmade tervishoid;
- Noorkarja tervishoid;
- Nakkushaigused ja bioturvalisus.

Enamus alateemasid olid korraldatud kolmepäevaste õppepäevadena, millest üks päev oli praktika farmis.

Koolituskava ülesehitus toimus põhimõttel, et teemasid võetakse läbi alateemade kaupa. Ühe alateema alla mahtus teooria, praktika iseseisev töö, misjärel liiguti edasi uue alateema juurde. Erandina toimus ühepäevase õppena alateema karjahaldusprogramm „Liisu“. Sõratervise alateema praktikapäevale eelnes kahel päeval kontaktõpe veebipõhiselt.

Osalejate poolt väärtustati praktilise õppe võimalust erinevate alateemade puhul. Praktikafarmideks olid teadlikult valitud erinevad asupaigad, et oleks võimalik tutvuda võimalikult paljude farmide ja erinevate oludega.

Fotod: Alar Onoper

Koolitajateks olid 2024 Eesti Maaülikooli Loomakliinikust Alar Onoper, Mariin Talu, Kristi Männamets, Els Rusi. maaülikooliväliste lektoritena olid kaasatud Soomes praktiseeriv Hertta Pirkkalinen ning Eesti Põllumajandusloomade jõudluskontrolli AS-st Merle Lillik ja Aire Pentjärv.

Korraldusliku külje pealt on tähelepanek, et teadmussiirde pikaajalise programmi raames pakutud tasuta koolitused on sihtrühma poolt olnud oodatud ja soovitakse nende jätkumist. Meelsasti osaletakse veebi-üritustel.

Väga mahukate koolituste puhul (nagu 260 akadeemilist tundi kindlasti on) on osalemine kahtlemata raskendatud, kuivõrd osalejatel on keeruline end töölt mitmeteks päevadeks ära saada. Hõredamat õppimisgraafikut pole siiski võimalik kavandada, kuna ajaline piirang koolituse toimumiseks on rahastuse tingimuseks.

Tagasisides toodi välja:

- Teoriapäevade järgi praktikapäevad olid väga head. Erinevad lektorid andsid hea hingamise ja praktikad aitasid teooriat kinnistada. Meeldisid väga elulised ehk praktikas toimunud näited. Kõik farmid olid väga avatud. Praktikakohtades oli väga huvitav näha, kuidas reaalses elus on asjad korraldatud, eriti nende karjade puhul, mis asuvad vanades hoonetes. Mida rohkem erinäolisi farme, seda parem.
- Iga kord on mingi uus teadmine kaasa võtta olnud.
- Väga meeldis, et suur pikaajaline kursus oli jaotatud alateemadeks.
- Kolm päeva järjest töö juurest on raske ära saada, kahe päevaga oleks kergem.
- Praktikakoha valimisel võiks arvestada sellega, et kõik osalejad pole pärit Tartust, farmid võiksid asuda umbes Kesk-Eestis.
- Grupitöid võinuks rohkem olla. Kodutöödele võiks saada veel rohkem tagasisidet. Paar veebipõhist päeva lisaks!
- Väga meeldis kolleegidega tuttavaks saada ja kogemusi vahetada.
- Kuna ülikooliaeg lihaste teemat oli käsitletud väga põgusalt, siis uusi teadmisi tuli juurde suures koguses.
- Väga meelde jääv ja huvitav oli Airi Külveti osa. Väga meeldisid välislektorid. Kõige meelde jäävam oli Hertta Pirkkalineni loengud ja farmikülastused. Väga põhjalik käsitus lihaste tervishoiust.
- Kolleegidega kogemuste jagamine on olnud kõige kasulikum. Ka igast loengust olen saanud midagi uut teada (või vana meelde tuletada).

Uute koolitusteamade soovina toodi välja: Veiste, lammaste, kitsede nakkushaigused; Karjatervis – lambad.

Väärtusliku põllumaa videooeng

Korraldaja: Mahepõllumajanduse Koostöökogu

- Videooeng: https://youtu.be/AzmtVSR3tPo?si=6JzTexu19VO_0eQb
- Artikkel veebis 20. mai 2024: <https://www.pikk.ee/vaartuslike-pusirohumaade-sailitamine/>

Alates 2024. aastast saab hakata taotlema väärtuslike püsirohumaade säilitamise toetust väljaspool kaitstavaid alasid asuvatele pärandniitudele. Kõrge loodusväärtusega ehk pikalt uuendamata püsirohumaadele saab hakata toetust taotlema alates 2025. aastast.

Millised on väärtuslikud püsirohumaad, toetuse nõuetest ja maade inventeerimisest saab kuulata videooengus. Räägivad **Ott Luuk** Pärandkoosluste Kaitse Ühingust ja **Kadri Kask** Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumist.

Väärtusliku püsirohumaad säilitamise toetus (VPR)

Kadri Kask & Rufus Trepp, Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Ott Luuk, Pärandkoosluste Kaitse Ühing

← **Kõrgem loodusväärtus**

Pärandniidud	Püsirohumaad	Lühiealised kultuurrohumaad
looduslik elustik, ekstsensives hooldusvõtted	← terve spekter → nn vahepealseid rohumaad	põllumehe kujundatud elukooslus, intensiivsed hooldusvõtted
<div style="border: 1px solid green; border-radius: 10px; padding: 5px; display: inline-block;">VPR</div>		
Tugevam inimõju →		

Videooeng ajastati hetkele, kui vastava toetuse hindajad alustasid koosluste hindamisega: maikuu.